

Regelbunden tillsyn i Avanskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Luleå kommun och besökt Avanskolan den 26 november 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen senast den 28 september 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörens bedömning är dels dokument från kommunen och Avanskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Avanskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Avanskolan

Tabell 1: Antal elever på Avanskolan

Avanskolan	Antal elever
Förskoleklass	15
Grundskola	85

Källa: Avanskolan

Avanskolan byggdes 1989. Den ligger mitt i ett kulturlandskap cirka två mil från Luleå centrum. Skolans upptagningsområde är förutom Avan, även byarna Bälänge, Selet och Alviksträsk. De barn och elever som inte bor i Avan åker skolskjuts. I skolbyggnaden inryms förutom förskoleklass och årskurserna 1 – 6, också Avans förskola samt skolbarnomsorg.

2 (10)

Avans skola och förskola bildar tillsammans med Bälunge förskola och Rosens förskola en rektorsenhet som leds av en rektor. Rektorsenheten ingår i Bergnäset/Sörbyarnas rektorsområde.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Skolan genomför löpande tester och diagnostiska prov i svenska och matematik från och med förskoleklass. Skolan genomför också de nationella ämnesproven i årskurs 5. Resultaten är överlag goda och pojkar och flickor når liknande resultat. Resultaten från diagnoser och ämnesprov leder också till att särskilda stödinsatser sätts in för elever som är i behov av det. Skolan utvärderar kontinuerligt elevernas resultat i svenska, matematik och engelska, men i övriga ämnen saknas en samlad dokumenterad resultatredovisning. Eftersom det saknas systematiska sammanställningar i övriga ämnen kan Skolinspektionen inte bedöma skolans samlade resultat. Enligt rektorn och lärarna klarar sig eleverna bra i sin fortsatta utbildning.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. För varje ämne finns en kursplan som anger mål som undervisningen ska sträva mot och mål som eleven ska ha uppnått i slutet av det tredje och femte skolåret. Skolans lärare uppger att de har kännedom om elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen och flertalet tester och diagnoser genomförs. Uppföljningen dokumenteras dock inte alltid i alla ämnen och det leder till att det inte finns någon samlad bild av elevernas kunskapsutveckling. Skolinspektionen bedömer att lärarna måste följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i samtliga ämnen.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framtidsytande individuell utvecklingsplan (IUP) skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplan och kursplaner. I de utvecklingsplaner som utarbetas under höstterminen 2008 och framåt ska läraren även ge skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i. Det tidigare förbudet, att den skriftliga informationen om elevens skolgång inte får ha karaktären av betyg, är borttaget. Rektor beslutar om utformningen av de skriftliga omdömena om elevens kunskapsutveckling samt om de också ska gälla elevens utveckling i övrigt, dvs. framför allt elevens sociala utveckling. I Avanskolan upprättas individuella utvecklingsplaner för alla elever. Skolan har också sedan höstterminen 2008 påbörjat ett arbete med skriftliga omdömen för samtliga elever. Inspektionen visar dock att målen i utvecklingsplanerna inte alltid är utvärderingsbara. Målen kan också tydligare knytas till nationella mål och kursplaner. Det framgår inte heller tydligt vilka insatser som skolan ska

4 (10)

vidta för att eleven ska utvecklas mot målet. Elevernas individuella utvecklingsplaner bör också behandla fler ämnen än matematik, svenska, engelska samt elevernas sociala utveckling.

Skolinspektionen bedömer att skolans individuella utvecklingsplaner behöver förbättras. Stöd för hur individuella utvecklingsplaner kan upprättas finns i Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering Enligt läroplanen betonas samverkan som ett verktyg för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. För att nå en kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling krävs samverkan mellan lärare såväl inom som mellan skolor och skolformer. På Avanskolan skola finns det i nuläget viss samverkan med Bergnäsets skola som är mottagande skola. Inspektionen visar också att det på Avanskolan finns tydliga ambitioner och konkreta planer på att systematisera samverkan mellan de båda skolorna. Skolinspektionen vill dock peka på att det för närvarande saknas både återkoppling från mottagande skola och pedagogiska samverkansformer som stödjer elevernas kunskapsutveckling under hela deras utbildnings-tid. Skolinspektionen bedömer att samverkan mellan skolorna behöver förbättras.
--

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

6 (10)

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas om utredning visar att eleven behöver särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Intervjuer och dokumentstudier visar att på Avanskolan finns behov av att förbättra åtgärdsprogrammen. Exempelvis avseende mål som tydligt kan utvärderas och följas upp. Det bör även tydligt framgå hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Vidare upprättas åtgärdsprogram endast i ämnena matematik, svenska, engelska och angående elevens sociala utveckling, vilket kan betyda att elevers behov av stöd i andra ämnen inte uppmärksammas. Rektor och personal har själva uppmärksammat behovet av att utveckla åtgärdsprogrammen. Under höstterminen 2008 arbetades nya rutiner fram och personalen har genomgått fortbildning. Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogrammen behöver förbättras.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Vid inspektionsbesöket var huvudmannen, enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling, skyldig att se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över under medverkan av eleverna.

Rektorn vid Avanskolan har påbörjat ett arbete med att omarbete den nuvarande likabehandlingsplanen. Det saknas en tydlig beskrivning av hur planerade åtgärder ska genomföras under läsåret. Den beskriver inte heller hur eleverna ska medverka i arbetet med planen.

Skolinspektionen bedömer att skolans likabehandlingsplan inte motsvarar kraven i lagen om förbud mot diskriminering och kränkande behandling.

Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att från och med den 1 januari 2009 regleras kraven på årliga planer mot kränkande behandling och diskriminering i 14a kapitlet i skollagen samt i diskrimineringslagen. Detta innebär att skolan måste beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De åtgärder som skolan vidtar måste således utgå från denna reglering. Det finns inget som hindrar att skolan för samman de planer som ska upprättas till ett dokument.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

8 (10)

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Det är också rektorn som ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Vid Avanskolan följer rektorn årligen upp och utvärderar vissa av skolans resultat, företrädesvis kunskapsresultaten i svenska, matematik och engelska. Förutom i dessa ämnen genomför inte skolan någon systematisk utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till kursplanernas mål. Skolinspektionen bedömer att rektorn måste ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar för att skolan systematiskt följer upp, utvärderar och analyserar elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder

10 (10)

prövas och utvecklas.

Avanskolan genomför som tidigare nämnts uppföljning och utvärdering av främst kunskapsresultaten i svenska, matematik och engelska. Däremot genomför inte skolan en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i alla ämnen på skolnivå.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla och systematisera kvalitetsarbetet för att kunna följa upp, utvärdera och analysera elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Sedan 1997 gäller förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet. Av förordningen framgår att varje kommun, varje skola årligen ska upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningarna ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen eller skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Lärare, övrig personal och elever ska medverka i arbetet.

Avanskolans kvalitetsarbete dokumenteras i en kvalitetsredovisning. Bedömningen av måluppfyllelsen mot de nationella målen är dock begränsad liksom analysen och beskrivningen av de åtgärder som behövs för en ökad måluppfyllelse.

Det är Skolinspektionen bedömning att kvalitetsredovisningen behöver utvecklas för att svara mot förordningens krav. Mer att läsa om utformningen av kvalitetsredovisning finns i Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning (SKOLFS 2006:18).

20090514 Umeå

Kristian Hansson